

שלום לך הנבחן !

קרא בעיון את ההוראות בדף זה ונהג בדיוק לפיהן. אי מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות שונות ואף להביא לידי פסילת בחינתך. הבחינה נועדה לבדוק את הישגיך האישיים, ולכן עבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ע"י קבלת חומר כתוב או בשיחות בע"פ, ואין לעזור לנבחנים אחרים גם אם פנו אליך. אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות מכשירי קשר למיניהם וכו' – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. אם ברשותך חומר עזר שאינו מותר בשימוש, מסור אותו לידי המשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר שסיימת את כתיבת הבחינה, מסור את המחברת לידי המשגיח ועזוב בשקט את חדר הבחינה.

אנא הקפד על טוהר הבחינות!

הוראות לנבחן אקסטרני

1. ודא כי במדבקה שקיבלת מודפסים פרטיך האישיים ופרטי השאלון שתיבחן בו, והדבק אותה על כריכת המחברת, במקום המיועד לכך.
2. אם לא קיבלת מדבקה, מלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.

הוראות לנבחן אינטרני

1. ודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים פרטיך האישיים, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון שתיבחן בו.
2. הדבק על כריכת המחברת, במקום המיועד לכך מדבקת נבחן (ללא שם) ומדבקת שאלון.
3. אם לא קיבלת מדבקות, מלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.

הוראות לנבחנים

1. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו), היות וחלק זה לא ייסרק.
2. עמודים ששימשו כדפי טיוטה, יש לציון בראש העמוד את המילה טיוטה.
3. אין להשתמש בטיפקס במחברת הבחינה. אם ברצונך למחוק – העבר קו או (X) על הכתוב.
4. במחברת הבחינה יש לכתוב בעט בלבד.
5. אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
6. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, על מנת למנוע עיכובים בזיהוי הנבחן וברישום הציגונים.

ב ה צ ל ח ה !

הערכה שלישית

הערכה שניה

הערכה ראשונה

17 סמל שאלון 12 رقم النموذج שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان	21 מועד 18 موعد 37 סמל ב"ס 32 رقم المدرسة 31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن داخلي
17 סמל שאלון 12 رقم النموذج שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان	21 מועד 18 موعد 37 סמל מרב"ח 32 رقم مركز الامتحان 31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن خارجي

מחברת בחינה אחידה – משבצות – אקסטרני/אינטרני
دفتر امتحان מועד – מריבצות – חרר/חרר

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף.
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحن!

اقرأ بتمعن التعليمات في هذه الصفحة واعمل وفقاً لها بالضبط. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء امتحانك. أعد الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك اعمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير بواسطة الحصول على مواد مكتوبة أو الحديث، كما لا يُسمح مساعدة ممتحنين آخرين، حتى لو توجهوا إليك.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم، أجهزة اتصال بأنواعها وما شابه - إلى غرفة الامتحان ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. إذا كانت لديك مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها، سلمها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد أن تنتهي من كتابة الامتحان، سلم الدفتر للمراقب، وغادر غرفة الامتحان بهدوء.

نرجو التقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للممتحن الداخلي

تعليمات للممتحن الخارجي

1. تأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان الذي تُمْتَحَن به مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. ألصق على غلاف الدفتر، في المكان المخصص لذلك، ملصقة ممتحن (بدون اسم) وملصقة نموذج امتحان.
3. إذا لم تحصل على ملصقات، اكتب بخط يد التفاصيل في المكان المخصص لملصقة الممتحن.
1. تأكد بأن تفاصيلك الشخصية وتفاصيل نموذج الامتحان الذي تُمْتَحَن به مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وألصقها على غلاف الدفتر، في المكان المخصص لذلك.
2. إذا لم تحصل على ملصقة، اكتب بخط يد التفاصيل في المكان المخصص لملصقة الممتحن.

تعليمات للممتحنين

1. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
2. اكتب كلمة "مسودة" في رأس كل صفحة تستعملها مسودة.
3. لا يُسمح استعمال التبيكس (спрей) في دفتر الامتحان. إذا أردت المحو - مرر خطاً أو ضع (X) على المكتوب.
4. يجب الكتابة في دفتر الامتحان بقلم حبر فقط.
5. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
6. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الممتحن وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لك النجاح!

עברית לבתי ספר ערביים

הבנה והבעה

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון – הבנת הנקרא – 60 נקודות

פרק שני – הבעה בכתב – 40 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) יש לענות על כל השאלות **בגוף השאלון**, לפי ההוראות.

(2) בשאלון זה יש שלושה עמודי טיוטה: עמוד 8 הוא עמוד טיוטה המיועד לסיכום בלבד,

ועמודים 12-13 הם עמודי טיוטה לכל רישום אחר.

(3) בשאלה 7 הקף את הנושא שאתה כותב עליו.

התרכז בנושא, הימנע מהקדמות ארוכות, מסטיות מהנושא ומחזרות על הרעיונות.

(4) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

פרק ראשון — הבנת הנקרא (60 נקודות)

קרא את קטע א שלפניך, וענה על השאלות 1-5 שאחריו.

קטע א

איך להילחם באלרגיה?

גוף האדם חשוף לגורמי סיכון כמו חיידקים, נגיפים, רעלים, העלולים לפגוע בבריאותו. בגוף האדם יש מערכת חיסון שתפקידה להגן על הגוף מפני כל גורם זר שעלול לסכן אותו. מערכת זו מזקה את גורמי הסיכון ותוקפת אותם באמצעות יצירת נוגדנים, שהם חומרים המונעים מגורמי הסיכון לפגוע בגוף האדם.

5 פעולות אלה של מערכת החיסון — זיהוי ותקיפה — הן חיוביות משום שהן מגנות על הגוף ומצילות חיים. אבל במערכת זו לפעמים יש גם "קלקולים": יש אנשים שמערכת החיסון שלהם מזקה סכנה בגורמים שבדרך כלל אינם מסוכנים לאדם ואינם גורמים למחלות, והיא מגיבה עליהם בעוצמה רבה הפוגעת בגוף. תגובה כזאת נקראת אֶלֶרְגִּיָּה. חומרים מן הטבע העלולים לעורר תגובות אלרגיות, כמו שְׁעָר חתולים, 10 בוטנים, אבק, אבקת פרחים עונתיים, מתכות, תרופות, מכונים אֶלֶרְגִּיָּים. האלרגיה עלולה להתבטא בגוף בתופעות בדרגות קושי שונות: נִזְלַת בלתי פוסקת, כאבי בטן, "פריחה" בעור, קשיי נשימה, אובדן הכרה ואפילו מוות.

תופעת האלרגיה היא רחבת היקף. כ־15-25 אחוזים מן האוכלוסייה בעולם כולו רגישים לחומרים אֶלֶרְגִּיָּים מסוגים שונים. ארגון עולמי מיוחד הוקם כדי לקדם את הטיפול בתופעה. מטרתו העיקרית היא לִאֶתֵר את גורמי האלרגיה, ולספק לגופים 15 השונים הקשורים בו דרכים לטפל באנשים הסובלים מאלרגיה.

איתור גורמי האלרגיה כרוך בעריכת בדיקות מיוחדות שתפקידן לִזְהוֹת מהו האלרגן. אם מצליחים לזהות אותו, יש שיטות לטיפול באלרגיה: לפי שיטה אחת, יש לנסות להימנע ממגע עם האלרגן כדי למנוע התפתחות של תופעות אלרגיה. דוגמה לכך היא ההמלצה 20 למי שאלרגי לשְׁעָר חתולים להרחיק חתולים מן הבית. אם שיטה זו אינה מספקת, וקשה להרחיק מן המטופל את האלרגן, למשל אבק מפרחת עצים, ניתנות לו תרופות המעכבות את החמרת התופעות. שיטה אחרת, הנחשבת יעילה יותר לטיפול באלרגיה, היא טיפול באמצעות חיסון (תַּעְמִים) הגוף מפני השפעות מזיקות אפשריות של האלרגן הטבעי.

מה הסיבות לאלרגיה? תורשה היא אחת הסיבות העיקריות לתופעת האלרגיה: 25 לילדים של אנשים הסובלים מאלרגיה יש סיכוי גדול לִפְתֹּחַ תופעות אלרגיות לעומת הסיכוי של ילדים להורים שאינם סובלים מאלרגיה. עם זה תִּגְלִיּוֹת מן התקופה האחרונה מלמדות שאנשים במדינות שונות בעולם, החיים בסביבה עירונית נקייה שקצב החיים בה

מהיר והמתח הנפשי בה רב, סובלים מאלרגיה יותר מאנשים החיים בסביבה כפרית, מפני שסביבה זו מרגיעה ומפני שאנשים החיים בסביבה כפרית חשופים למזהמים, 30 כמו חיידקים ואבק.

בעקבות גילוי זה החוקרים משערים שלאורך החיים המודרני יש השפעה על התגברות התגובות האלרגיות, וכי הוא עלול לשבש את מערכת החיסון ולהשפיע על הנטייה ההולכת וגוברת לפתח אלרגיה. לכן הם מציעים לאימהות לאפשר לילדיהן לשחק בטבע בגיל צעיר ככל האפשר ולהימנע מן ההקפדה המוגזמת על ניקיון בסביבתם.

(מעובד על פי יוליה קוק, "התלכלך, ילדי, התלכלך", **מוסף הארץ**, 2/5/2014; ועל פי הערך "אלרגיה" באתר **ויקיפדיה**, אוזר ב-2/5/2014)

ענה על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

השאלות

ענה על כל השאלות 1-5, על פי הקטע (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

שים לב: העתקה מן הקטע של משפטים מיותרים תגרום להפחתת נקודות.

1. א. לפניך שלושה מושגים מן הקטע:

מערכת חיסון, אלרגנים, נוגדנים

בחר במושג אחד, והבא מן הקטע הגדרה של מושג זה. (9 נקודות)

ב. על פי שורות 5-12, ההגדרה של **אלרגיה** היא:

הקף את התשובה הנכונה. (5 נקודות)

- תגובה של הגוף על טיפול תרופתי בלבד.
- תגובה לא תקינה של מערכת החיסון.
- תגובה של מערכת החיסון שנועדה להגן על הגוף מפני גורמים המסכנים אותו.
- תגובה צפויה של הגוף על חשיפתו לחיידקים, נגיפים ורעלים.

2. א. על פי הקטע, מה הביא להקמת הארגון העולמי, ומהי מטרתו ?
השלם את התשובה. (4 נקודות)

הארגון הוקם כי _____.

ומטרתו היא _____.

- ב. בשורות 13-14 כתוב: "כ-15-25 אחוזים מן האוכלוסייה בעולם כולו רגישים לחומרים אֶלֶרְגִּיִּים מסוגים שונים".
מה כותב הקטע רוצה להדגים באמצעות משפט זה? (5 נקודות)

_____

3. א. על פי הקטע, ציין שלוש דרכים שונות המקובלות כיום לטיפול באלרגיה. (9 נקודות)

דרך (1) _____

דרך (2) _____

דרך (3) _____

- ב. (1) על פי שורות 24-33, מה הן שתי הסיבות העיקריות לאלרגיה? (4 נקודות)

(1) _____

(2) _____

- (2) בעקבות הממצאים המובאים בשורות 26-30 אחד הפתרונות שחוקרים הציעו לבעיית האלרגיה הוא לאפשר לילדים לשחק בטבע ולהימנע מהקפדה מוגזמת על הניקיון בסביבתם של הילדים.
הסבר כיצד הצעת החוקרים יכולה לצמצם את התגובות לאלרגיה.
(4 נקודות)

_____

_____

_____

/המשך בעמוד 5/

4. א. לפניך משפטים. קרא אותם, וענה על השאלות שאחריהם. (4 נקודות)
- מערכת החיסון נועדה להגן על הגוף ולהציל חיים.**
- לפעמים מערכת החיסון פוגעת בגוף.**
- מה הקשר הלוגי בין שני משפטים אלה?
- _____
- ב. מהו התפקיד הלוגי של פסקת הסיום בקטע?
- הקף את התשובה הנכונה ביותר. (4 נקודות)
- סיכום הטענה המרכזית — המלצה של הארגון העולמי
- מסקנה מן הפסקה הקודמת — חזרה על הטענה המרכזית
5. א. **"איתור גורמי האלרגיה כרוך בעריכת בדיקות מיוחדות".** (שורה 17)
- מה פירוש המילה "איתור" במשפט זה?
- הקף את התשובה הנכונה. (4 נקודות)
- טיפול בגורמי האלרגיה — גילוי גורמי האלרגיה
- הסתרת גורמי האלרגיה — מיקום גורמי האלרגיה
- ב. בשורות 15-16 כתוב: "לספק לגופים השונים הקשורים בו דרכים לטפל באנשים הסובלים מאלרגיה".
- למה מכוונת המילה "בו" במשפט? (5 נקודות)
- _____
- ג. מה תפקיד המיקפאות במילה "קלקולים" (שורה 6)? (3 נקודות)
- _____

פרק שני — הבעה בכתב (40 נקודות)

ענה על שתי השאלות 6-7 (לכל שאלה — 20 נקודות).

6. ענה על אחד מהסעיפים: על סעיף א (סיכום ממזג) או על סעיף ב (סיכום בורר).

כתוב את הסיכום בעמוד 7. (תוכל להשתמש בעמוד 8 לטיוטה לסיכומך.)

א. סיכום ממזג

לפניך קטע נוסף העוסק באותו הנושא שעסק בו קטע א.

קרא את הקטע, וכתוב סיכום ממזג, לפי ההנחיות שאחרי הקטע.

קטע ב

בתהליך החיסון עלולות להתפתח תופעות לוואי משימוש באֶלֶרְגֶן הטבעי. אחת הדרכים להתמודד עם תופעות אלה היא חיסון באמצעות אלרגן מלאכותי. חוקרים מתכננים לִיצֵר במעבדה חומרים מלאכותיים שִיִּחְסְנוּ את הגוף ויאפשרו לו לפתח כושר עמידה בפני אלרגנים. הם מציעים שבמהלך החיסון יוזרקו למטופל אלרגנים מלאכותיים במקום אלרגנים טבעיים. לטענתם, חיסון המבוסס על חומרים מלאכותיים טוב יותר מחיסון המבוסס על אלרגנים טבעיים, כי החשיפה לחומרים המלאכותיים אינה גורמת לתופעות לוואי.

(מעובד על פי י' קור, "התלכלך, ילדי, התלכלך", מוסף הארץ, 2/5/2014)

כתוב **סיכום ממזג** (4-7 שורות) של שני הקטעים א-ב, וכלול בו את הנקודות האלה:

— מהי אלרגיה, על פי **קטע א**?

— שלוש השיטות לטיפול באלרגיה, על פי **קטע א**

— הבעיה המתעוררת בטיפול באלרגיה, על פי **קטע ב**

— הפתרון המוצע לבעיה, על פי **קטע ב**

אם לא כתבת סיכום ממזג, כתוב סיכום בורר.

ב. סיכום בורר

כתוב **סיכום בורר** (4-7 שורות) על פי **קטע א** שבפרק הראשון, וכלול בו את הנקודות

האלה:

— מהי אלרגיה?

— הסיבות לאלרגיה

— הדרכים השונות לטיפול באלרגיה

/המשך בעמוד 7/

כתוב את סיכומך בעמוד זה.

שים לב: תוכל להשתמש בעמוד 8 לכתובת טיוטה לסיכום.

הקף את סוג הסיכום שבחרת:

— סיכום ממזג

— סיכום בורר

[illegible]

טיוטה לסיכום

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

7. כתוב חיבור בהיקף של 15-20 שורות על אחד מהנושאים א-ד. (20 נקודות)

שים לב: כתוב את החיבור בעמודים 10-11.

(תוכל להשתמש בעמודים 12-13 לטיוטה לחיבור.)

א. בני נוער משתתפים כיום בפעילויות ספורט אתגרי, כמו צניחה חופשית, גלישה בים, טיפוס הרים. פעילויות אלה מסוכנות מאוד ויכולות לפגוע בחיי המשתתפים בהן, אך רבים מבני הנוער מתעלמים מן הסכנות וחושבים: "לי זה לא יקרה".

כתוב חיבור. בחיבורך הסבר את המניעים (דوافע) של בני הנוער להשתתף בפעילויות ספורט מסוג זה ואת הסכנות הכרוכות בהן. **הבא** דוגמאות לדברך.

ב. שמועות (إشاعات) הן ידיעות לא מאומתות על אנשים או על אירועים המועברות מפה לאוזן על ידי אנשים או על ידי תקשורת המונים, כמו רשתות חברתיות באינטרנט.

כתוב חיבור. בחיבורך דון בסיבות להפצת שמועות ובהשפעות שיש להן על הפרט ועל החברה. **הבא** בחיבורך דוגמאות לשמועות.

ג. האם כסף קונה אושר?

כתוב חיבור. בחיבורך כתוב מהו, לדעתך, אושר. **הבע** את דעתך בסוגיה אם כסף קונה אושר, ו**נמק** אותה. **בסס** את דברך על דוגמאות.

ד. "הדשא של השכן ירוק יותר".

פתגם זה עוסק בקנאה: אדם רוצה את מה שיש ל**אחר**, כי הוא חושב שמה שיש לאחר טוב ממה שיש לו.

כתוב חיבור. בחיבורך **הבע** את דעתך על התכונה האנושית שהפתגם מעמיד לפנינו. **כתוב** איזו השפעה יש לתכונה זו על החברה. **נמק** את דברך, **והדגם** אותם.

/המשך בעמוד 10/

כתוב את חיבורך בעמודים 10-11.

א. "לי זה לא יקרה"

ב. שמועות

ג. האם כסף קונה אושר?

ד. "הדשא של השכן ירוק יותר"

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on its right side, suggesting it's resting on a surface.

לא ככתוב באזור זה

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

/בהמשך דפי טיוטה/

לא ככתוב באזור זה

[illegible]

מדבקות משגיח

ملصقة مراقب